

Ustawa Ukrainy

O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)

Rada Najwyższa Ukrainy postanawia:

I. Wnieść następujące zmiany do Konstytucji Ukrainy (Wiadomości Rady Najwyższej Ukrainy, 1996 r., N 30, s. 141):

1) artykuły 124-129, 130, 131, 147-148, 149, 151, 153 ustalić w następującym brzmieniu:

Artykuł 124. Wymiar sprawiedliwości w Ukrainie sprawują wyłącznie sądy.

Zakazuje się delegowania funkcji sądowych, a także przejmowania czy zawłaszczania tych funkcji przez inne organy lub funkcjonariuszy publicznych.

Jurysdykcja sądów obejmuje każdy spór prawny i każde oskarżenie w sprawach karnych. Sądy rozpatrują także inne sprawy w przypadkach przewidzianych ustawą.

Ustawa może przewidywać jako obowiązkowy tryb rozstrzygnięcia sporu przed wszczęciem postępowania sądowego.

Naród uczestniczy bezpośrednio w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości poprzez ławników.

Ukraina może uznać właściwość Międzynarodowego Trybunału Karnego na warunkach, ustalonych w Statucie Rzymskim Międzynarodowego Trybunału Karnego (1919).

Artykuł 125. System sądowy na Ukrainie tworzy się kierując się zasadami terytorialności i specjalizacji oraz określa ustawą.

Sąd tworzy się, reorganizuje i likwiduje ustawą, której projekt wnosi do Rady Najwyższej Prezydent Ukrainy po konsultacjach z Naczelną Radą Wymiaru Sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy jest naczelnym sądem w systemie sądowym Ukrainy.

Zgodnie z ustawą mogą działać naczelne sądy o wyspecjalizowanym zakresie zadań.

W celu ochrony praw, wolności oraz interesów osoby w dziedzinie stosunków publiczno-prawnych działają sądy administracyjne.

Zakazuje się tworzenia sądów nadzwyczajnych bądź specjalnych.

Artykuł 126. Niezawisłość i nietykalność sędziego gwarantują Konstytucja i ustawy Ukrainy.

Zakazuje się wywierania nacisku na sędziego w jakiegokolwiek formie.

Bez zgody Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości sędzia nie może zostać zatrzymany ani przetrzymywany czy aresztowany przed wydaniem wyroku skazującego przez sąd, z wyjątkiem sytuacji zatrzymania sędziego w trakcie lub bezpośrednio po dokonaniu ciężkiego lub szczególnie ciężkiego przestępstwa.

Sędzia nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności z powodu wydanego orzeczenia, z wyjątkiem popełnienia przestępstwa lub wykroczenia dyscyplinarnego.

Sędzia obejmuje stanowisko na czas nieokreślony.

Podstawą do odwołania sędziego jest:

- 1) niemożność wykonywania obowiązków ze względu na stan zdrowia;
- 2) naruszenie przez sędziego zakazu łączenia stanowisk;
- 3) popełnienie istotnego wykroczenia dyscyplinarnego, rażące lub systematyczne zaniedbywanie obowiązków, co jest niezgodne ze statusem sędziego albo ujawniło jego niezdolność do zajmowania stanowiska;
- 4) złożenie wniosku o dymisję albo zwolnienie ze stanowiska na własne życzenie;

- 5) niewyrażenie zgody na przeniesienie do innego sądu w razie likwidacji czy reorganizacji sądu, w którym sędzia pełni urząd;
- 6) naruszenie obowiązku potwierdzenia legalności źródeł pochodzenia majątku.

Pełnomocnictwa sędziego wygasają w przypadku:

- 1) osiągnięcia przez sędziego wieku sześćdziesięciu pięciu lat;
- 2) ustania obywatelstwa Ukrainy albo nabycie przez sędziego obywatelstwa innego państwa;
- 3) uprawomocnienia się wyroku sądu uznającego sędziego za zaginionego albo zmarłego, całkowicie lub częściowo pozbawionego zdolności do czynności prawnych;
- 4) śmierci sędziego;
- 5) uprawomocnienia się wyroku skazującego sędziego za popełnienie przestępstwa.

Państwo zapewnia bezpieczeństwo osobiste sędziego oraz członków jego rodziny.

Artykuł 127. Wymiar sprawiedliwości sprawują sędziowie. W przypadkach przewidzianych ustawą wymiar sprawiedliwości sprawuje się z udziałem ławników.

Sędzia nie może być członkiem partii politycznych, związków zawodowych, brać udziału w jakiegokolwiek działalności politycznej, piastować mandatu przedstawicielskiego, obejmować

jakichkolwiek stanowisk, z którymi łączy się pobieranie wynagrodzenia, wykonywać innej pracy zarobkowej, z wyjątkiem pracy naukowej, dydaktycznej lub twórczej.

Na stanowisko sędziego może zostać powołany obywatel Ukrainy, który ukończył lat trzydzieści i nie osiągnął wieku sześćdziesięciu pięciu lat, posiadający wyższe wykształcenie prawnicze i co najmniej pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie prawa, jest kompetentny, uczciwy oraz włada językiem urzędowym. Ustawa może określić dodatkowe wymogi powołania na stanowisko sędziego.

Dla sędziów sądów o wyspecjalizowanym zakresie działania zgodnie z ustawą mogą być ustanowione inne wymogi dotyczące wykształcenia oraz stażu zawodowego.

Artykuł 128. Na stanowisko sędziego powołuje Prezydent Ukrainy na wniosek Najwyższej Rady Wymiaru Sprawiedliwości w trybie przewidzianym ustawą.

Powołanie na stanowisko sędziego następuje w drodze konkursu z wyjątkiem przypadków przewidzianych ustawą.

Prezesa Sądu Najwyższego wybiera się i odwołuje ze stanowiska w tajnym głosowaniu Plenum Sądu Najwyższego w trybie określonym ustawą.

Artykuł 129. Sędzia, sprawując wymiar sprawiedliwości, jest niezawisły i kieruje się tylko zwierzchnictwem prawa.

Głównymi zasadami wymiaru sprawiedliwości są:

- 1) równość wszystkich uczestników postępowania sądowego wobec prawa i sądu;
- 2) konieczność udowodnienia winy;
- 3) kontrydiktoryjność oraz swoboda stron w przedstawianiu przez nie sądowi dowodów i wykazywaniu przed sądem ich wiarygodności;
- 4) wspieranie oskarżenia publicznego w sądzie przez prokuratora;
- 5) zapewnienie oskarżonemu prawa do obrony;
- 6) jawność procesu sądowego oraz pełny zapis jego przebiegu przy użyciu środków technicznych;
- 7) rozsądny termin rozpatrzenia sprawy przez sąd;
- 8) zagwarantowanie prawa do apelacji w sprawie oraz do wniesienia kasacji od orzeczenia w określonych w ustawie przypadkach;
- 9) moc wiążąca orzeczenia sądowego.

Ustawa może określić także inne zasady wymiaru sprawiedliwości sądownictwa.

Postępowanie sądowe prowadzi jeden sędzia, kolegium sędziów lub sąd ławników.

Osoby winne naruszenia powagi sądu czy sędziego podlegają odpowiedzialności prawnej;

Artykuł 130. Państwo zapewnia finansowanie i właściwe warunki funkcjonowania sądów i działalności sędziów. W Budżecie Państwowym Ukrainy środki na utrzymanie sądów stanowią odrębną pozycję uwzględniającą propozycje Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości.

Wysokość wynagrodzenia sędziego określa ustawa o sądownictwie;

Artykuł 131. W Ukrainie funkcjonuje Naczelna Rada Wymiaru Sprawiedliwości, która:

- 1) składa wnioski o powołanie sędziego na stanowisko;
- 2) podejmuje decyzje co do naruszenia przez sędziego czy prokuratora zakazu łączenia stanowisk;
- 3) rozpatruje odwołania od decyzji właściwego organu o pociągnięciu sędziego czy prokuratora do odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- 4) podejmuje decyzje o zwolnieniu sędziego ze stanowiska;
- 5) wyraża zgodę na zatrzymanie sędziego lub przetrzymywanie go w areszcie;
- 6) podejmuje decyzje o tymczasowym odsunięciu sędziego od sprawowania wymiaru sprawiedliwości;
- 7) podejmuje stosowne kroki na rzecz gwarancji niezależności sędziów;

8) podejmuje decyzje co do przeniesienia sędziego z jednego sądu do innego;

9) realizuje inne uprawnienia, określone w Konstytucji oraz ustawach Ukrainy.

Naczelna Rada Wymiaru Sprawiedliwości składa się z dwudziestu jeden członków, z których dziesięciu wybiera kongres sędziów Ukrainy, spośród sędziów lub sędziów w stanie spoczynku, dwóch – powołuje Prezydent Ukrainy, dwóch – wybiera Rada Najwyższa Ukrainy, dwóch – wybiera zjazd adwokatów Ukrainy, dwóch – wybiera ogólnoukraińska konferencja prokuratorów, dwóch – wybiera zjazd przedstawicieli wyższych szkół prawniczych oraz placówek naukowych.

Tryb wyboru (powołania) na stanowisko członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości określa ustawa.

Prezes Sądu Najwyższego wchodzi w skład Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości z urzędu.

Okres sprawowania funkcji wybranych (powołanych) członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości wynosi cztery lata. Jedna i ta sama osoba nie może być członkiem Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości więcej niż dwie kadencje z rzędu.

Członek Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości nie może być członkiem partii politycznych, związków zawodowych, brać udziału w jakiegokolwiek działalności politycznej, piastować mandatu przedstawicielskiego, obejmować jakichkolwiek stanowisk, z którymi łączy się pobieranie wynagrodzenia (z wyjątkiem stanowiska Prezesa Sądu Najwyższego), wykonywać innej pracy zarobkowej, z wyjątkiem pracy naukowej, dydaktycznej lub twórczej.

Członek Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości powinien wykonywać zawód prawniczy oraz odpowiadać kryterium neutralności politycznej.

Ustawa może określić dodatkowe wymagania wobec członka Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości.

Naczelna Rada Wymiaru Sprawiedliwości wykonuje swoje uprawnienia pod warunkiem wyboru (powołania) co najmniej piętnastu jej członków, wśród których większość to sędziowie.

Zgodnie z ustawą w systemie wymiaru sprawiedliwości tworzą się organy i instytucje w celu zabezpieczenia wyłonienia sędziów, prokuratorów, ich przygotowania zawodowego, oceniania, rozpatrzenia spraw co do ich odpowiedzialności dyscyplinarnej, finansowego i organizacyjnego zabezpieczenia sędziów;

Artykuł 147. Sąd Konstytucyjny Ukrainy rozstrzyga o zgodności ustaw i w przewidzianych Konstytucją sytuacjach innych aktów normatywnych z Konstytucją Ukrainy, dokonuje oficjalnej wykładni Konstytucji Ukrainy oraz realizuje inne uprawnienia zgodnie z Konstytucją.

Działalność Sądu Konstytucyjnego opiera się na zasadach zwierzchności prawa, niezależności, kolegialności, jawności, uzasadnienia oraz obowiązkowości uchwalonych orzeczeń i opinii.

Artykuł 148. Sąd Konstytucyjny składa się z osiemnastu sędziów.

Prezydent Ukrainy, Rada Najwyższa Ukrainy oraz zjazd sędziów Ukrainy powołują po sześciu sędziów Sądu Konstytucyjnego Ukrainy.

Wybór kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy odbywa się w drodze konkursu w trybie określonym w ustawie.

Sędzią Sądu Konstytucyjnego może zostać obywatel Ukrainy, który włada językiem państwowym, w dniu powołania ma ukończone czterdzieści lat, ma wyższe wykształcenie prawnicze i staż pracy w dziedzinie prawa nie krótszy niż piętnaście lat, reprezentuje sobą wysoki poziom moralności oraz jest prawnikiem posiadającym uznany poziom kompetencji.

Sędzia Sądu Konstytucyjnego nie może być członkiem partii politycznych, związków zawodowych, brać udział w jakiegokolwiek działalności politycznej, piastować mandatu przedstawicielskiego, obejmować jakiegokolwiek stanowiska z którymi łączy się pobieranie wynagrodzenia, wykonywać innej pracy zarobkowej, z wyjątkiem pracy naukowej, dydaktycznej lub twórczej.

Sędziego Sądu Konstytucyjnego powołuje się na dziewięć lat bez możliwości powołania na następną kadencję,

Sędzia Sądu Konstytucyjnego obejmuje urząd w dniu złożenia przez niego ślubowania na specjalnym posiedzeniu plenarnym Sądu.

Sąd Konstytucyjny Ukrainy na specjalnym posiedzeniu plenarnym Sądu w drodze tajnego głosowania, wybiera spośród swoich członków Prezesa wyłącznie na jedną trzyletnią kadencję;

Artykuł 149. Konstytucja i ustawy Ukrainy gwarantują niezależność i nietykalność sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy.

Wpływ na sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy w jakikolwiek sposób jest zakazany.

Bez zgody Sądu Konstytucyjnego Ukrainy sędzia nie może zostać zatrzymany ani przetrzymywany czy aresztowany przed wydaniem wyroku skazującego przez sąd, oprócz sytuacji zatrzymania sędziego podczas albo bezpośrednio po popełnieniu ciężkiego czy szczególnie ciężkiego przestępstwa.

Sędzia Sądu Konstytucyjnego Ukrainy nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za głosowanie w trakcie wydawania przez Sąd orzeczeń czy prezentowanej opinii, z wyjątkiem popełnienia przestępstwa albo wykroczenia dyscyplinarnego.

Państwo gwarantuje osobiste bezpieczeństwo sędziemu Sądu Konstytucyjnego oraz członkom jego rodziny;

Artykuł 151. Sąd Konstytucyjny Ukrainy na wniosek Prezydenta Ukrainy albo nie mniej niż czterdziestu pięciu deputowanych ludowych Ukrainy albo Gabinetu Ministrów Ukrainy wydaje opinię o zgodności z Konstytucją Ukrainy obowiązujących umów międzynarodowych, których stroną jest Ukraina albo umów międzynarodowych zgłoszonych do Rady Najwyższej Ukrainy w celu ratyfikacji.

Sąd Konstytucyjny na wniosek Prezydenta Ukrainy albo nie mniej niż czterdziestu pięciu deputowanych ludowych Ukrainy wydaje opinie o zgodności z Konstytucją Ukrainy (konstytucyjności) pytań, które - z inicjatywy ludowej - mają być przedmiotem ogólnoukraińskiego referendum.

Na wniosek Rady Najwyższej Ukrainy Sąd Konstytucyjny wydaje opinie w sprawie przestrzegania procedury konstytucyjnej rozpoznania i rozpatrzenia w sprawie złożenia z urzędu Prezydenta Ukrainy w trybie impeachmentu;

Artykuł 153. Tryb organizacji i działalności Sądu Konstytucyjnego, status sędziów Sądu, podstawy i tryb złożenia wniosku do Sądu, procedurę rozpatrywania spraw i wykonania orzeczeń określa Konstytucja Ukrainy oraz ustawa;

---

2) dodać artykuły 129¹, 130¹, 131¹ - 131², 148¹, 149¹, 151¹ - 151² o następującej treści:

Artykuł 129¹.

Sąd wydaje wyrok w imieniu Ukrainy.

Wyrok sądu jest wiążący i podlega wykonaniu

Państwo gwarantuje wykonanie wyroku sądowego w trybie określonym ustawą.

Kontrola wykonania wyroku sądowego należy do sądu.

Artykuł 130¹.

Dla obrony interesów zawodowych interesów sędziów i rozstrzygania wewnętrznych spraw działalności sądów, zgodnie z ustawą, działa samorząd sędziowski.

Artykuł 131¹.

W Ukrainie działa prokuratura do której zadań należy:

- 1) przedstawienie w sądzie publicznego oskarżenia;
- 2) organizacja i kierowanie śledztwem, podejmowanie decyzji zgodnie z ustawą w innych sprawach w trakcie postępowania karnego, nadzór nad niejawnymi i innymi działaniami śledczymi i przeszukiwawczymi organów porządku prawnego.
- 3) reprezentowanie interesów państwa w sądzie w określonych przypadkach i trybie przewidzianym ustawą.

Organizację i zakres działania prokuratury określa ustawa.

Na czele prokuratury stoi Prokurator Generalny którego, za zgodą Najwyższej Rady Ukrainy, mianuje i odwołuje Prezydent Ukrainy.

Kadencja Prokuratora Generalnego wynosi sześć lat. Jedna osoba nie może zajmować stanowisko Prokuratora Generalnego więcej niż dwie kadencje z rzędu.

Zwolnienie przedterminowe ze stanowiska Prokuratora Generalnego odbyła się wyłącznie w sytuacjach i na podstawach przewidzianych w niniejszej Konstytucji oraz ustawie.

Artykuł 131². W celu świadczenia profesjonalnej pomocy prawnej w Ukrainie funkcjonuje adwokatura.

Gwarantuje się niezależność adwokatury.

Podstawy struktury organizacyjnej i funkcjonowania adwokatury oraz prowadzenia działalności adwokackiej w Ukrainie określa ustawa.

Wyłącznie adwokat reprezentuje inną osobę w sądzie oraz prowadzi jej obronę w sprawach karnych.

Ustawa może wprowadzić wyjątki co do przedstawicielstwa w sądach w sporach wynikających ze stosunku pracy, sporach co do ochrony spraw socjalnych, co do wyborów i referendów, w sprawach mało istotnych oraz w stosunku do reprezentacji małoletnich i niepełnoletnich osób, a także osób uznanych przez sąd za ubezwłasnowolnionych czy zdolność do czynności prawnych których została ograniczona;

Artykuł 148¹. Państwo gwarantuje finansowanie oraz odpowiednie warunki funkcjonowania Sądu Konstytucyjnego Ukrainy. W budżecie państwowym osobno określa się wydatki na działalność Sądu z uwzględnieniem propozycji jego Prezesa.

Wysokość wynagrodzenia sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy określa ustawa o Sądzie Konstytucyjnym Ukrainy”;

Artykuł 149¹. Pełnomocnictwa sędziego Sądu Konstytucyjnego wygasają w razie:

- 1) wygaśnięcia terminu jego pełnomocnictw;
- 2) osiągnięcia przez niego wieku siedemdziesięciu lat;
- 3) wygaśnięcia obywatelstwa Ukrainy albo nabycie przez niego obywatelstwa innego państwa;
- 4) uprawomocnienia się wyroku sądu uznającego sędziego za zaginionego albo zmarłego, ubezwłasnowolnionego czy ograniczonego w zdolności do czynności prawnych;
- 5) uprawomocnienia się wyroku skazującego za popełnienie przez niego przestępstwa;
- 6) śmierci sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy.

Powodami do odwołania z urzędu sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy są:

- 1) niemożność wykonywania swoich obowiązków ze względu na stan zdrowia;

2) naruszenie przez sędziego zakazu łączenia stanowisk;

3) popełnienie przez niego poważnego wykroczenia dyscyplinarnego, rażące czy systematyczne zaniechanie swoich obowiązków, niezgodne z statusem sędziego Sądu, albo postępowanie ujawniające niewłaściwość zajmowanego stanowiska;

4) złożenie wniosku o dymisję albo zwolnienie z urzędu na własną prośbę.

Decyzja o zwolnieniu sędziego z urzędu sędziego Konstytucyjnego Sądu Ukrainy Sąd podejmuje większością co najmniej dwóch trzecich jego konstytucyjnego składu;

Artykuł 151 ¹. Konstytucyjny Sąd Ukrainy rozstrzyga o zgodności z Konstytucją Ukrainy (konstytucyjności) ustawy Ukrainy na podstawie skargi konstytucyjnej osoby, która uważa, że przywołana w ostatecznym orzeczeniu sądowym w jej sprawie ustawa Ukrainy jest sprzeczna z Konstytucją Ukrainy. Skarga konstytucyjna może być wniesiona wyłącznie w przypadku, gdy zostały wyczerpane wszystkie inne sposoby ochrony prawnej

Artykuł 151 ². Orzeczenia i opinie, uchwalone przez Sąd Konstytucyjny Ukrainy są wiążące, ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu.

---

3) w części czwartej artykułu 29 słowo „prawnej” zastąpić słowem „prawniczej”;

4) w artykule 55:

a) po trzeciej części dodać nową część o następującej treści:

„Każdemu zapewnia się prawo wniesienia skargi konstytucyjnej do Sądu Konstytucyjnego Ukrainy z powodów określonych w tej Konstytucji oraz w trybie określonym w ustawie”.

Zatem część czwartą i piątą odpowiednio należy uważać jako część piątą i szóstą;

b) w części piątej słowo „prawnych” zastąpić słowem „jurydycznych”;

5) w artykule 59:

a) w części pierwszej słowo „prawnej” zastąpić słowami „profesjonalnej prawniczej”;

b) część drugą skreślić;

6) w części pierwszej artykułu 85:

a) punkty 25 i 26 ustalić w następującym brzmieniu:

„25) wyrażenie zgody na powołanie na stanowisko oraz odwołanie ze stanowiska Prokuratora Generalnego przez Prezydenta Ukrainy; wyrażenie wotum nieufności Prokuratorowi Generalnemu, co powoduje jego dymisję”;

„26) powołanie na stanowiska jednej trzeciej składu Sądu Konstytucyjnego Ukrainy;

b) punkt 27 skreślić;

7) punkt 14 części pierwszej artykułu 92 ustalić w następującym brzmieniu:

„14) ustrój sądów, sądownictwo, status sędziów; zasady ekspertezy sądowej; struktura organizacyjna i działalność prokuratury, notariatu, organów dochodzenia przedsądowego, organów i urzędów wykonania kar; tryb wykonania orzeczeń sądowych; zasady organizacji i działalności adwokatury”;

8) w artykule 106:

a) w części pierwszej:

punkty 11 i 22 ustalić w następującym brzmieniu:

„11) powołuje na stanowisko i odwołuje z stanowiska za zgodą Rady Najwyższej Ukrainy Prokuratora Generalnego”;

„22) powołuje na stanowiska jedną trzecią składu Sądu Konstytucyjnego Ukrainy”;

punkt 23 skreślić;

b) część czwartą ustalić w następującym brzmieniu:

„Akty Prezydenta Ukrainy, wydane w ramach jego uprawnień, przewidzianych punktami 5, 18, 21 niniejszego artykułu, wymagają kontrasygnaty Premiera Ukrainy i ministra odpowiedzialnego za akt i jego wykonanie”;

9) w punkcie 2 części drugiej artykułu 108 słowo „niemożności” zastąpić słowem „niezdolności”;

10) w artykule 110 słowo „niemożność” zastąpić słowem „niezdolność”, zaś słowa „Sądu Najwyższego Ukrainy” - słowami „Sądu Najwyższego”;

11) w części szóstej artykułu 111 słowa „Sądu Najwyższego Ukrainy” zastąpić słowami „Sądu Najwyższego”;

12) rozdział VII „Prokuratura” skreślić;

13) Część szóstą artykułu 136 ustalić w następującej redakcji:

„Wymiar sprawiedliwości w Autonomicznej Republice Krymu sprawują sądy Ukrainy.”

14) w artykule 150:

a) w części pierwszej:

akapit szósty punktu 1 skreślić;

w punkcie 2 słowa „i ustaw Ukrainy” skreślić;

dodać następujący punkt 3:

„3) wykonanie innych uprawnień, przewidzianych w Konstytucji Ukrainy”;

b) część drugą ustalić w następującym brzmieniu:

„Sprawy przewidziane w punktach 1, 2 części pierwszej tego artykułu rozpatrują się na wniosek konstytucyjny: Prezydenta Ukrainy; co najmniej czterdziestu pięciu deputowanych ludowych; Sądu Najwyższego; Pełnomocnika Rady Najwyższej Ukrainy ds. Praw Człowieka; Rady Najwyższej Autonomicznej Republiki Krymu”;

15) w artykule 152:

a) w części pierwszej słowo „prawne” skreślić;

b) część drugą ustalić w następującym brzmieniu:

„Ustawy oraz inne akty prawne albo ich poszczególne przepisy uznane za niekonstytucyjne tracą moc w dniu wydania orzeczenia o ich niekonstytucyjności przez Sąd Konstytucyjny, chyba że co innego wynika z samego orzeczenia, ale nie wcześniej dnia wydania orzeczenia”;

16) w rozdziale XV „Przepisy przejściowe”:

a) punkt 9 ustalić w następującym brzmieniu:

9. Prokuratura kontynuuje - zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem - wykonywanie funkcji śledczych w postępowaniu mającym na celu wniesienie oskarżenia do chwili rozpoczęcia działalności przez organy, którym na mocy ustawy zostaną przekazane odpowiednie zadania oraz funkcja nadzoru nad przestrzeganiem prawa przy wykonaniu orzeczeń w sprawach karnych, oraz w razie stosowania innych środków przymusu związanych z ograniczeniem swobody obywateli, - do czasu wejścia w życie ustawy o utworzeniu dwustopniowego systemu stałych inspekcji penitencjarnych;

b) uzupełnić punktem 16¹ o następującej treści:

“16¹. Od chwili wejścia w życie ustawy Ukrainy „O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości):

1) do chwili utworzenia Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości jej funkcje sprawuje Najwyższa Rada Sądownictwa. Naczelną Radę Wymiaru Sprawiedliwości tworzy się w drodze reorganizacji Najwyższej Rady Sądownictwa. Do chwili wyboru (powołania) członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości organ ten funkcjonuje w składzie członków Najwyższej Rady Sądownictwa do czasu upływu jej kadencji, nie dłużej jednak niż do 30 kwietnia 2019 roku. Wybór (powołanie) członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości powinno nastąpić nie później niż do 30 kwietnia 2019 roku;

2) kadencja sędziów, powołanych na stanowisko na okres pięciu lat upływa wraz z upływem okresu na jaki zostali powołani. Wyżej wymienieni sędziowie mogą zostać powołani na stanowisko sędziego w trybie określonym w ustawie;

3) sędziowie, wybrani na czas nieokreślony, sprawują swój urząd do odwołania albo do wygaśnięcia pełnomocnictw z powodów określonych konstytucją Ukrainy;

4) ocena odpowiedniości przydatności sędziego sędziego, który został powołany na okres pięciu lat albo został wybrany na czas nieokreślony do chwili wejścia w życie ustawy “O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)”, do zajmowania stanowiska, powinna być przeprowadzona w trybie określonym w ustawie. Ujawnienie nieprzydatności sędziego na zajmowanym stanowisku w następstwie dokonania oceny jego kompetencji, etyki zawodowej czy uczciwości, bądź też odmowa sędziego poddania się takiej ocenie, stanowią podstawę do jego odwołania z zajmowanego stanowiska. Tryb i enumeratywnie wyliczone powody zaskarżenia decyzji o odwołaniu sędziego ze względu na wyniki dokonanej oceny określa ustawa;

5) w przypadku reorganizacji oraz likwidacji wybranych sądów, utworzonych przed wejściem w życie ustawy “O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)”, sędziowie tych sądów mają prawo do złożenia wniosku o rezygnację ze stanowiska albo wniosku o uczestnictwo w konkursie na inne stanowisko sędziego czy wniosek o udział w konkursie na inne stanowisko sędziego w trybie, ustalonym w ustawie. Szczegóły przeniesienia sędziego na stanowisko do innego sądu może określić ustawa;

6) do chwili wprowadzenia nowego ustroju administracyjno-terytorialnego Ukrainy zgodnie ze zmianami do Konstytucji Ukrainy co do decentralizacji władzy, ale nie później niż do dnia 31 grudnia 2017 roku, tworzenia, reorganizacji i likwidacji sądów dokonuje Prezydent Ukrainy na podstawie i w trybie określonym w ustawie;

7) w ciągu dwóch lat przeniesienie sędziego do innego sądu realizuje Prezydent Ukrainy na podstawie odpowiedniego wniosku Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości;

8) sędziowie Sądu Konstytucyjnego, powołani przed wejściem w życie ustawy “O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)”, kontynuują swoją kadencję do czasu wygaśnięcia mandatu czy odwołania w trybie, określonym w art. 149¹ Konstytucji Ukrainy, bez prawa do ponownego powołania. Mandat sędziego Sądu Konstytucyjnego Ukrainy, który w dniu wejścia w życie ustawy “O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)” osiągnął wiek sześćdziesięciu pięciu lat, oraz w sytuacji, gdy nie podjęto wobec niego decyzji odwołującej go ze stanowiska, wygasa;

9) uczestnictwo prokuratora, jako reprezentanta obywateli w postępowaniu sądowym, które zostało wszczęte przed wejściem w życie ustawy „O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do

wymiaru sprawiedliwości)” odbywa się według reguł obowiązujących do wejścia w życie ustawy, mających zastosowanie do czasu wydania ostatecznych orzeczeń, nie podlegających już zaskarżeniu;

10) prokurator Generalny Ukrainy powołany na stanowisko przed wejściem w życie ustawy „O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)” sprawuje swoją funkcję Prokuratora Generalnego do czasu odwołania zgodnie z trybem ustanowionym w ustawie, ale nie dłużej niż przez okres na jaki go powołano oraz nie może on zajmować stanowisko dwa razy pod rząd;

11) reprezentacja zgodnie z punktem 3 części pierwszej artykułu 131¹ i artykułu 131² niniejszej Konstytucji wyłącznie przez adwokatów i prokuratorów, w Sądzie Najwyższym oraz w sądach kasacyjnych obowiązuje od dnia 1 stycznia 2017 roku; w sądach apelacyjnych – od dnia 1 stycznia 2018 roku; w sądach pierwszej instancji – od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Reprezentacja organów władzy państwowej oraz organów samorządu terytorialnego wyłącznie przez prokuratorów czy adwokatów obowiązuje od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Reprezentacja w sądzie w postępowaniach, które wszczętych przed wejściem w życie ustawy „O wniesieniu zmian do Konstytucji Ukrainy (co do wymiaru sprawiedliwości)” odbyła się według reguł obowiązujących przed wejściem jej w życie i obowiązuje do chwili wydania w poszczególnych sprawach ostatecznych orzeczeń, które nie podlegają zaskarżeniu.”

II. Przepisy końcowe i przejściowe

1. Niniejsza ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia następnego po dniu jej opublikowania, z wyjątkiem części szóstej artykułu 124 Konstytucji Ukrainy w brzmieniu niniejszej ustawy, która obowiązuje po upływie trzech lat, od dnia następnego po dniu publikacji.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

powołanie, zakończenie kadencji oraz odwołanie sędziów odbywa się zgodnie z Konstytucją Ukrainy z uwzględnieniem zmian wprowadzonych niniejszą ustawą;

Członkowie Wyższej Rady Sądownictwa, powołani do wejścia w życie niniejszej ustawy, sprawują mandat członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości w ramach kadencji, na którą zostali powołani, nie dłużej jednak niż do 30 kwietnia 2019 roku;

Minister sprawiedliwości oraz Prokurator Generalny Ukrainy zaprzestają wykonywania swoich kompetencji jako członkowie Wyższej Rady Sądownictwa.

3. Zjazd sędziów Ukrainy wybiera trzech członków Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości nie później trzech miesięcy po wejściu w życie odpowiedniej ustawy, regulującej działalność Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości.

4. Rada Najwyższa Ukrainy w ciągu 30 dni od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy przekazuje podania sędziów Ukrainy skierowane do Wyższej komisji kwalifikacyjnej oraz odpowiednie dokumenty dotyczące wyboru sędziów na czas nieokreślony, które nie zostały rozpatrzone przez Radę Najwyższą do Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości w celu rozpatrzenia powołania sędziów na stanowisko.

Dokumenty oraz wnioski Wyższej Rady Sądownictwa o powołaniu sędziów na okres pięciu lat nie rozpatrzone przed wejściem w życie tej ustawy, należy zwrócić do Naczelnej Rady Wymiaru Sprawiedliwości w celu rozpatrzenia sprawy o powołaniu sędziów na stanowisko, zgodnie z Konstytucją Ukrainy oraz z uwzględnieniem zmian wprowadzanych niniejszą ustawą.

Prezydent Ukrainy

P. Poroszenko

**Wcześniej uchwalona przez
Radę Najwyższą Ukrainy
2 lutego 2016 roku**

**m. Kijów
2 czerwca 2016 roku
N 1401-VIII**